

Європейський університет

Полтавська філія

Збірник
матеріалів регіональної науково-практичної
конференції

Економіка України на шляху євроінтеграції

Полтава 2009

Невідомий О.С., Борух В.О. МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМИ РИЗИКАМИ.....	74
Нелюба Т.І., Дорогань В.К. РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	78
Плакса О.Ю., Борух В.О. ЕКСПЕРТНЕ ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	80
Лобач Д.О., Ромодан О.В. ФОНДИ ВИЗНАЧЕНІ ЯК АКТИВИ.....	85
Полейчук А.Ю., Ромодан О.В. КОНЦЕПЦІЯ СОЦІАЛІСТИЧНОГО ФОНДОВОГО ОБЛІКУ.....	90
Тіщенко І.О., Ромодан О.В. ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЦІАЛІСТИЧНОГО ФОНДОВОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ.....	94
Полтавець Д.М., Фріцберг М.В. ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ.....	99
Решко Л.Я., Томілін О.О. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ МОНОПОЛІЇ.....	103
Сахно О.О., Кібенко М.Г. ДЕФІЦИТ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ УКРАЇНИ І ШЛЯХИ ЙОГО ЗБАЛАНСУВАННЯ	109
Тертишна Т.А., Мирошніченко А.О. БЮДЖЕТНИЙ ДЕФІЦИТ І МЕТОДИ ЙОГО ОПТИМІЗАЦІЇ	113
Троцька І.М., Бублик Н.В. МЕНЕДЖЕР В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ	116
Павліченко Є.В., Кібенко М.Г. ПРОЦЕНТНІ СТАВКИ ПРИ КРЕДИТУВАННІ ЮРИДИЧНИХ І ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	120
Санжаровський О.О., Кібенко М.Г. ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	126
Кір'ян С.В., Кібенко М.Г. РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ БАНКІВСЬКОГО НАГЛЯДУ НБУ	132
Хомин Б. Б., Кібенко М.Г. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ГРОШОВО КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН БАНКІВ З ПОЗИЧАЛЬНИКАМИ.....	138
Шиян А.С., Томілін О.О. ЕКОНОМІЧНА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ.....	146
Яценко В.М., Кібенко М.Г. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОЧИХ БАНКІВ.....	150

Шиян А.С., студентка
Полтавської філії
Європейського університету
Томілін О.О., директор філії,
доктор філософії

ЕКОНОМІЧНА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ

Активна економічна глобалізація суперечливе сприйняття її перспектив і наслідків, а це вимагає чіткого усвідомлення та глибокого осмислення суті та механізмів соціально економічних процесів, які відбуваються у світовому економічному просторі. Дані обставини є важливими для розуміння ролі глобалізаційних факторів у формуванні нової якості управлінської складової національних економічних систем, а також реальної оцінки впливу позитивних результатів і негативних наслідків глобалізації на трансформацію управлінських механізмів міжнародного співробітництва.

По-перше, проблема полягає в ідентифікації та визначенні сутнісних характеристик економічної глобалізації та встановленні оптимальної рівноваги між позитивними зрушеннями, які несе глобалізація, і антагоністичними проявами економічного етноцентризму, що виникають між учасниками глобалізованого середовища і провокують негативні соціально-економічні наслідки: (економічні конфлікти торгові війни протекціонізм, різні заборони та обмеження), соціально-культурні етноцентризм, технологічну нерівність тощо. По-друге, швидкий розвиток глобалізаційних процесів випереджає визначення та обґрунтування їх економічних механізмів і прийнятних сфер застосування. І по-третє деформоване розуміння суті економічної глобалізації викликає «захисну стратегічну реакцію» її потенціальних суб'єктів, прагнення зберегти автентичну специфіку економічної діяльності підприємств, країн і регіонів, що впливає на розвиток національних економічних систем, підтримує етноцентричну орієнтацію та соціальну культурну відокремленість територіальних ринків, про те не сприяє прогресу міжнародного співробітництва.

Для українських суб'єктів підприємництва розробкам механізму підтримки й використання переваг економічної глобалізації та сучасне розуміння цього механізму є проблемою актуальною, проте недостатньо висвітленою тому вона потребує теоретичного обґрунтування і практичного застосування.

Концептуально більшість фахівців підтримують глобалізаційні процеси сприймаючи їх як прогресивні зрушення, що сприяють процвітання людства. Потужна ідеологія глобалізації спрямована на створення

беззаперечної ілюзії високої перспективи і неминучості глобалізаційних процесів. Водночас «... феномен глобалізації, що викликає фундаментальні зміни в кожному суспільстві», може оцінюватися дуже негативно через знищення традиційних цінностей життя і реальну загрозу національній економічній залежності та соціально культурній автентичності.

У контексті поглиблення глобалізації світового економічного простору актуальні дослідження можливостей реального рівня інтернаціоналізації вітчизняного ринка і його визначення, а також висвітлення найбільш важливих аспектів (суті та проявів чинників і наслідків) глобалізації національної економіки України в умовах трансформаційних зрушень це вимагає ідентифікації детермінант адекватної бізнес-поведінки економічних суб'єктів і розробки адекватних моделей успішної підприємницької діяльності вітчизняних підприємств у високо інтернаціоналізованому просторі світового ринку.

Визначення об'єктивних умов і перспектив інтернаціоналізації правлінських засад розвитку Української економіки вимагає комплексного теоретичного аналізу історичної логіки, суті, чинників, умов і наслідків розвитку глобалізаційних процесів у контексті світового досвіду та національних резидентів інтернаціоналізації економічних систем.

На фоні активної світової глобалізації розвиток економіки України після здобуття нею незалежності відбувається в умовах трансформаційних перетворень, формування та вдосконалення ринкових відносин. Водночас національна економічна система досі зберігає специфічні риси транзитного періоду як наслідок відносної закритості економіки і відсутності досвіду самостійної інтеграції до світового економічного простору. Така ситуація вимагає глибокого розуміння змін у міжнародному бізнес-середовищі та адекватне реагування на вдосконаленні правлінських механізмів. Водночас українська економіка, що як єдина система функціонує не так давно, досить швидко адаптує результати світового глобалізаційного досвіду, опановуючи нові шляхи інтенсифікації економічних процесів.

Зрозуміло, що в сучасному світі жодна країна не може існувати виокремлено без взаємодії з іншими державами. Проте інтеграційна взаємодія може розглядатися з позицій узагальненої теорії або практичного втілення. Узагальненими теоретичними індексами світових інтеграційних процесів можна вважати рівень відповідності параметрів викликам світового економічного розвитку, а також міри залежності соціально-економічної динаміки окремих національних систем. Наприклад один з таких індикаторів вважається індекс глобальної інтеграції (FPGI – Foreign Polici Globalization Index), що розраховується по 12 позиціях, згрупованих у такі чотири категорії: економічна інтеграція інтенсивність особистих контактів між людьми розвиток технічних систем зв'язку, насамперед Інтернету, а також міра залучення до світових політичних процесів. За останніми даними, Україна

посіла 39-те місце серед 62 країн (з країн колишнього СРСР до рейтингу ввійшли лише Україна й Росія, яка посідає 47-ме місце). Країною, що досягла найбільшої глобальної інтеграції, вважається Сінгапур. За ним йдуть Швейцарія, США та Ірландія. Замикають список Індія та Іран. За результатами досліджень можна зробити висновок про те, що порівняно невеликі країни спочатку мають перевагу перед великими, оскільки їм легше досягти глибокої та всебічної інтеграції до світового співтовариства.

Інтенсивність практичного втілення елементів глобалізації характеризується рівнем готовності економічних суб'єктів до глобалізованої діяльності, а також глибиною політичної, економічної та правової інтеграції національних економічних систем. В умовах глобалізації активними суб'єктами можуть виступати національні та міжнародні компанії, науково-виробничо-комерційні об'єднання і кластери, національні економіки, регіональні та галузеві макроекономічні об'єднання і світові організації, які найбільшою мірою підтримують саме глобалізаційний розвиток. Темпи інтернаціоналізації господарської діяльності економічних суб'єктів визначають динаміку глобалізаційних процесів.

Аналіз українського ринкового середовища показав, що вітчизняні економічні суб'єкти ще не готові до активної глобалізації ні за рівнем інтернаціоналізації підприємницької діяльності, ні за структурою товарної пропозиції, ні за якістю управлінських систем. Хоча в окремих, досить глобалізованих сферах, наприклад виробництві реактивної техніки і літакобудування, Україна вже сьогодні виступає рівноправним учасником світової глобалізації.

Таким чином розглядаючи сутність характеристики світової економічних глобалізації, можна зробити висновок про її об'єктивний характер. Як системне явище воно охоплює практично всі сфери соціально-економічного життя, які, одержавши імпульс до подальшого розвитку, справляють вплив на якість динаміку глобалізаційних змін у галузі економіки, але мають суперечливий характер неоднозначно впливають на окремі сфери національних економічних систем.

В основі економічної глобалізації лежать інтернаціоналізація господарської діяльності економічних суб'єктів та інтенсифікація функцій міжнародного правління. У свою чергу, рівень інтернаціоналізації визначається глибиною інтеграційних процесів, мірою залучення країн і регіонів до системи міжнародного поділу праці, розвитком соціалізації та корпорацийних зв'язків у межах світових товарних ринків, стандартизацією методів управління. Найвищим рівнем інтернаціоналізації є виникнення і функціонування глобальних ринків, суть яких полягає у формуванні єдиних вимог глобальних ринкових сегментів на фоні уніфікації елементів національних систем науково-виробничо-комерційних відносин між економічними суб'єктами, а також управлінських засадах їх функціонування.

Важливою умовою ефективної глобалізації Української економіки та успішної інтеграції до світового економічного простору є збалансування позитивних і негативних глобалізаційних проявів на основі визначення, оцінки і врахування впливу доцентрових (стимулюючих) і відцентрових (стримуючих) факторів світового економічного ринку і потенціалу національної економічної системи.

Література:

1. Маркин Г., Шуман Ф. Западная глобализации: атака на процветания и демократию: Пер. с нем. – М.: Издат. дом «Альпина», 2007 г. – 465 с.
2. Пищик В. Я. Евро и доллар США. Конкуренция и партнерство в условиях глобализации. – М.: Консалтбанк, 2002. – с. 304.
3. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: Монографія / За ред. Д. Г. Лук'яненко. – К.: КНЕУ, 2001. – 538 с.
4. С. В. Мачерний, В. Г. Спотний. Основи економічної теорії/Підручник.. – Львів: Новий Світ – 2008 р. – 600 с.